

Rachunki regionalne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013, z późn. zm.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są produkt krajowy brutto i wartość dodana brutto według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolnemu produktowi krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozytynie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. **Dochody pierwotne brutto** w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

Regional accounts

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of “The European System of Accounts 2010 (ESA 2010)” introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 June 2013, as amended).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions gross domestic product and gross value added by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between output and intermediate consumption and it is presented at basic prices.

5. **Output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional units.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of gross operating surplus jointly with gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by contributions to the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) as well as non-profit units that meet the

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora przedsiębiorstw niefinansowych,
 - 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych,
 - 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora,
 - 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
 - 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.
12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy niezarejestrowanej, głównie w działalności usługowej.

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów i alkoholu, a także działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2018-2020 zostały zrewidowane w stosunku do wcześniej opublikowanych, w ślad za rewizją dokonaną w rocznych rachunkach narodowych. Dane zostały zmienione w wyniku:

- 1) wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych,
- 2) zmian zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych,
- 3) wdrożenia rekomendacji Eurostatu w celu zachowania zgodności z Europejskim Systemem Statystycznym.

Opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 2010–2020” z dnia 7 października 2022 r., dostępnej na stronie Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 2010–2020.

14. Dane z rachunków regionalnych będą podlegały rewizji, w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

15. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym” dostępnej na stronie Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym.

ESA 2010 classification criteria to non-financial corporations sector,

- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector,
 - 3) general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 methodology meet criteria for including in the sector,
 - 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
 - 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.
12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity.

Within illegal activities there were included estimations concerning production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes and alcohol as well as activity of persons deriving profits from exploiting sexual services.

13. Data from regional accounts for the years 2018-2020 were revised in relation to those previously published, following changes introduced in the annual national accounts. Data were changed as a result of:

- 1) using new data sources and updating existing data sources,
- 2) changes of the general government sector's subjective range,
- 3) implementation of the Eurostat recommendations to maintain compliance with the European Statistical System.

The description of changes introduced to the national accounts is included in the “Information of the Statistics Poland on the revision of national accounts in 2010-2020” of 7 October 2022 available on website Statistics Poland / Topics / National accounts / Annual national accounts / Information of the Statistics Poland on the revision of national accounts in 2010-2020.

14. Regional accounts data will be subject to review due to revision in annual national accounts, in accordance with the principles of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.

15. Information concerning regional accounts is included in the publication „Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown” available on website Statistics Poland / Topics / National accounts / Regional accounts / Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown.

Dział XX. Rachunki regionalne Chapter XX. Regional accounts

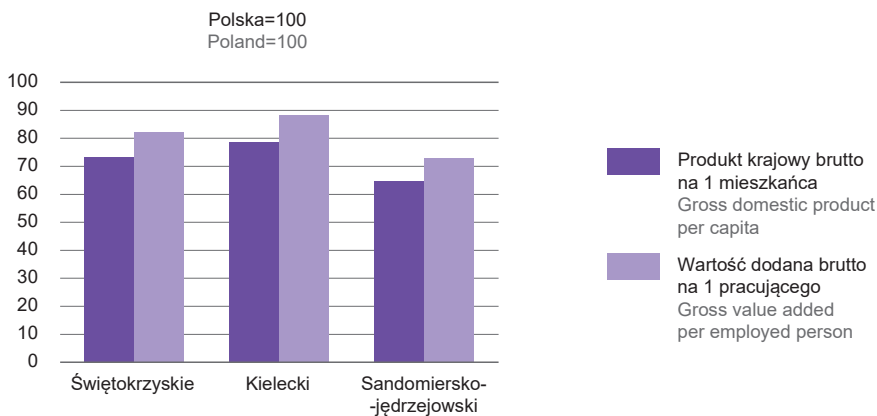
TABL. 1 (145). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2018	2019	2020	2018	2019	2020
	w mln zł	in million PLN		w odsetkach	in percent	
OGÓŁEM TOTAL	49957	52733	53970	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	43754	46347	47538	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	18 867	20 441	20 898	43,1	44,1	44,0
instytucji rządowych i samorządowych general government	7 781	8 474	9 095	17,8	18,3	19,1
gospodarstw domowych households	15 965	16 235	16 292	36,5	35,0	34,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1961	2034	2256	4,5	4,4	4,7
Przemysł Industry	11666	12504	12767	26,7	27,0	26,9
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	9046	9621	9533	20,7	20,8	20,1
Budownictwo Construction	4071	4246	4210	9,3	9,2	8,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja						
Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication	11765	12208	12170	26,9	26,3	25,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a						
Financial and insurance activities; real estate activities	3069	3448	3491	7,0	7,4	7,3
Pozostałe usługi Other services	11221	11908	12643	25,6	25,7	26,6
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	40146	42617	44789	.	.	.

a W złotych.
a In PLN.

WYKRES 1 (80). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA I WARTOŚĆ DODANA BRUTTO
NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH W 2020 R. (ceny bieżące)**

CHART 1 (80). **GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA AND GROSS VALUE ADDED
PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS IN 2020 (current prices)**

TABL. 2 (146). WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019	2020	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M^a	94616	99638	116810	T O T A L^a
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^a	14356	14905	26979	Agriculture, forestry and fishing ^a
Przemysł	144949	153291	159027	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	129659	136297	137248	of which manufacturing
Budownictwo	155062	156587	155188	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	129249	134758	136719	Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	320632	368533	395003	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	94691	99162	107083	Other services

a Patrz uwagi do działu „Rynek pracy”, ust. 3 na str. 181.

a See notes to the “Labour market” chapter, item 3 on page 181.

TABL. 3 (147). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019	2020	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	96174	101013	100004	Output
Zużycie pośrednie	52421	54666	52466	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	43754	46347	47538	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	18809	20198	21093	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	24939	26008	27876	Gross operating surplus

TABL. 4 (148). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019	2020	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	36681	38017	39911	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	29477	30724	33121	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	35549	37270	40117	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	28568	30120	33292	per capita in PLN